

महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोगाने शासनास सादर केलेल्या अहवाल क्र. २३ ते ४३ नुसार राज्याच्या इतर मागासवर्ग व भटक्या जमाती यादीमध्ये नव्याने जाती समाविष्ट करणे व वगळणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: सीबीसी-१०/२००८/प्र.क्र.५९७/ मावक
मंत्रालय विस्तार भवन मुंबई -३२
दिनांक: १८ ऑक्टोबर २०१३

वाचा:-

१. शासन निर्णय, शिक्षण व समाजकल्याण विभाग, क्रमांक-सीबीसी १४६७/म, दिनांक २१ नोव्हेंबर, १९६७
२. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक सीबीसी- १०/२००६/प्र.क्र.९४/मावक-५ दि. २५/५/२००६
३. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र. सकीर्ण २००८/यादी प्र.क्र.५५३/मावक -५ दि. २६/९/२००८
४. महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोगाने सादर केलेले अहवाल क्र. २३ ते ४३

प्रस्तावना:-

विमुक्त जाती, भटक्या जमाती व इतर मागासवर्गांच्या याद्या शासनाने वरील अनुक्रमांक १,२ व ३ या शासन निर्णयान्वये प्रसिध्द केल्या आहेत व त्यात वेळोवेळी सुधारणाही करण्यात आलेल्या आहेत. मा. सर्वोच्च न्यायालयाने इंद्रा सहानी व इतर विरुध्द भारत सरकार व इतर यामध्ये दिलेल्या निर्णयानुसार इतर मागासवर्गांच्या यादीमध्ये समावेश करण्यासाठी व वगळण्यासाठी आलेल्या मागण्या व तक्रारीबाबत तपासणी आणि शिफारस करण्यासाठी शासनाने महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोग गठीत केला आहे. या आयोगाने यापुर्वी शासनास सादर केलेल्या अहवालातील शिफारशीनुसार वरील जातीच्या यादीमध्ये सुधारणा करण्यात आली आहे. महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोगाने शासनास सादर केलेल्या २३ ते ४३ अहवालातील शिफारशीनुसार काही जातींचा समावेश इतर मागासवर्ग व भटक्या जमाती यादीमध्ये करणे व काही जातींना इतर मागासवर्गांच्या यादीतून वगळण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय:-

महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोगाने शासनास सादर केलेल्या २३ ते ४३ अहवालातील शिफारशीनुसार खालील “अ” येथील जातीचा/ तत्सम जातीचा इतर मागासवर्गांच्या यादीमध्ये समावेश करण्यास व “ब” येथील जाती/ तत्सम जातीचा भटक्या जमातीच्या यादीमध्ये नव्याने समावेश करण्यास, “क” येथील जाती/तत्सम उपजातीचा इतर मागासवर्गांच्या यादीतील मूळ जातीसमोर समावेश करण्यास, “ड” येथील जाती/तत्सम जातीचा भटक्या जमातीच्या यादीमध्ये मूळ जातीसमोर समावेश करण्यास, “इ” येथील जाती/ तत्सम जातीचा मुळ जातीमध्ये बदल /दुरुस्ती करण्यास व

“ई” येथील जाती /तत्सम जाती इतर मागासवर्गाच्या यादीतून वगळण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

अ) महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोगाने शासनास केलेल्या शिफारशीनुसार खालील जातींचा नव्याने इतर मागासवर्गीयांच्या यादीमध्ये समावेश करण्यात येत आहे.

अ. क्र.	जातीचे नांव
३४७	राठोड (आर्थिक निकषाच्या अधिन राहून)
३४८	मारवाडी न्हावी
३४९	गुरडी, गुटरडी-कापेवार, गुराडी, गुर्डा-कोपेवार, गुरड-कापू, व गुरडी-रेडडी

ब) महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोगाने शासनास केलेल्या शिफारशीनुसार खालील जातींचा नव्याने भटक्या जमातीच्या यादीमध्ये समावेश करण्यात येत आहे.

अ. क्र.	जातीचे नांव
३८	बागडी (भज-ब)

क) महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोगाने केलेल्या शिफारशीनुसार खालील तत्सम उपजातींचा इतर मागासवर्गीयांच्या यादीतील मुळ जातीसमोर समावेश करण्यात येत आहे.

अ. क्र.	इतर मागासवर्ग प्रवर्गातील मूळ जात व अनुक्रमांक	नव्याने समावेश करण्यात आलेली तत्सम जात / उपजात व तिच्या मूळ जातीचा अनुक्रमांक
१)	जंगम ५८	मालाजंगम (विरभद्र) ५८
२)	काथार, काथारवाणी १९०	लाडशाखीय वाणी १९०
३)	देवाडिगा २८	शेरीगार व मोईली २८
४)	यादव १९८	अहिर १९८
५)	शिंपी, दर्जी १५३	तेलगु दर्जी, तेलगु शिंपी १५३
६)	कची ८५	कोईरी, कोईरी, कोयरी, व कुशवाहा ८५
७)	पंचमा २८१	पंचम २८१
८)	विनकर २५१	बुनकर २५१

ड) महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोगाने केलेल्या शिफारशीनुसार खालील तत्सम जातींचा भटक्या जमातीच्या यादीमध्ये मुळ जातीसमोर समावेश करण्यात येत आहे.

अ. क्र.	भटक्या जमातीतील मूळ जात व अनुक्रमांक	नव्याने समावेश करण्यात आलेली तत्सम जात / उपजात व तिच्या मूळ जातीचा अनुक्रमांक
१.	भोई (भज-ब)	२५ निषाद, मल्ला, मल्लाह, नावीक, ओडा, ओडेवार, ओडेलू, बेस्तार, बेस्ता, बेस्ती, बेस्तालु, भनार
२.	लोहार (भज-ब)	८ चितारी/ जिनगर
३.	धनगर (भज-क)	२९ धनगर अहिर
४.	धनगर (भज-क)	२९ गडरिया/गडारिया
५.	सिक्कलगर (भज-ब)	२९ कातारी-शिकलकर(शिकलीकरी) हिंदूधर्मीयांसह
६.	बेलदार (भज-ब)	२ मुस्लीम राज, मुसलमान राज, मुस्लीम मेमार, मेमार, मुस्लीम गवंडी

इ) महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोगाने केलेल्या शिफारशीनुसार खालील जातींच्या मुळ जातीमध्ये बदल/दुरुस्ती करण्यात येत आहे

अ. क्र.	भटक्या जमातीतील मूळ जात व अनुक्रमांक	नव्याने करण्यात येत असलेली दुरुस्ती
१)	बेलदार (भज-ब) २	बेलदार कापेवार, बेलदार मुन्नर कापेवार, बेलदार मुन्नर कापू, बेलदार तेलंगा, बेलदार तेलंगी, बेलदार पेंटेरेडडी व बेलदार बुकेकरी या उपजातीसमोरील बेलदार हा शब्द वगळण्यात येत आहे.

ई) महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोगाने केलेल्या शिफारशीनुसार खालील जातींचा इतर मागासवर्गातुन वगळण्यात येत आहे

अ. क्र.	इतर मागासवर्गाच्या यादीतुन खालील अनुक्रमांकावरील वगळण्यात आलेल्या जातीचे नाव
१)	लाडशाखीय वाणी
२)	बागडी

यापूर्वी उपरोक्त जातीबाबत निर्गमित केलेले सर्व शासन निर्णय अधिक्रमित करण्यात येत आहेत. महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोगाने केलेल्या शिफारशीनुसार भटक्या जमाती व इतर मागासवर्ग प्रवर्गामध्ये नव्याने समाविष्ट केलेल्या जाती /जमाती / तत्सम जातींना शासन निर्णय निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून जातीचे देय असलेले फायदे लागू होतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०१३१०१८१५३४००३५२२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(रा. द. शिंदे)
सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) खाजगी सचिव, मा. मुख्यमंत्री,
- २) खाजगी सचिव, मा. उपमुख्यमंत्री,
- ३) खाजगी सचिव, मा. मंत्री (सामाजिक न्याय)
- ४) खाजगी सचिव, मा. मंत्री (महसुल विभाग),
- ५) खाजगी सचिव, मा. राज्यमंत्री (सामाजिक न्याय)
- ६) विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई,
- ७) विरोधी पक्ष नेता, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई,
- ८) अप्पर मुख्य सचिव, (सा. वि. स), सा.प्र. विभाग,
- ९) अप्पर मुख्य सचिव, महसुल व वन विभाग,
- १०) प्रधान सचिव, विधी व न्याय विभाग,
- ११) प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग,
- १२) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
- १३) महालेखापाल, महाराष्ट्र- १, मुंबई,
- १४) महालेखापाल, महाराष्ट्र- २, नागपूर,
- १५) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- १६) मुख्य महानगर दंडाधिकारी,
- १७) सर्व विभागीय आयुक्त,
- १८) सर्व जिल्हाधिकारी,
- १९) सर्व उप विभागीय दंडाधिकारी, (महसुल) तथा उप विभागीय अधिकारी,
- २०) सर्व तालुका कार्यकारी दंडाधिकारी तथा तहसिलदार,
- २१) प्रबंधक , उच्च न्यायालय, मूळ न्याय शाखा, मुंबई,

- २२) प्रबंधक , उच्च न्यायालय, मूळ न्याय अपील शाखा, मुंबई,
- २३) प्रबंधक , उच्च न्यायालय, मूळ न्याय शाखा, खंडपीठ - नागपूर,
- २४) प्रबंधक , उच्च न्यायालय, मूळ न्याय अपील शाखा, नागपूर,
- २५) प्रबंधक , उच्च न्यायालय, मूळ न्याय शाखा, खंडपीठ औरंगाबाद,
- २६) प्रबंधक , उच्च न्यायालय, मूळ न्याय अपील शाखा, औरंगाबाद,
- २७) आयुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- २८) महासंचालक, डॉ. बाबसाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे
- २९) संचालक, विजाभज, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- ३०) संचालक, उच्च तंत्र शिक्षण , महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
- ३१) संचालक, माध्यमिक शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- ३२) संचालक, प्राथमिक शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- ३३) संचालक, आदिवासी कल्याण , महाराष्ट्र राज्य, नाशिक,
- ३४) संचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे,
- ३५) सदस्य सचिव, राज्य मागासवर्ग आयोग, पुणे
- ३६) सर्व मंत्रालयीन विभाग,
त्यांना विनंती करण्यात येते की, त्यांनी त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व विभाग प्रमुख/ कार्यालय प्रमुख यांना याबाबतच्या सूचना द्याव्यात.
- ३७) सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण विभाग, / सर्व सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण
- ३८) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
- ३९) सर्व जिल्हा परिषदांचे समाजकल्याण अधिकारी,
- ४०) सर्व अध्यक्ष/सदस्य सचिव, विभागीय जात पडताळणी समिती क्रमांक १, २, ३
- ४१) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय मुंबई,
- ४२) निवड नस्ती, का- मावक